Casa de l'Aigua

MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

7 de novembre de 2026 de 10 a 14 h

SEMINARI

L'anomalia climàtica medieval al nord-est de la península ibèrica (c.900-1300)

CICLE. Història del clima a la mediterrània

Carrer del Torrent de la Perera, s/n, Nou Barris

L'**anomalia climàtica medieval,** també coneguda com a **petit òptim medieval**, és, comparativament amb la petita edat de gel, un dels períodes de la història climàtica europea dels darrers dos mil anys que més incerteses i debat científic suscita, especialment pel que fa a la seva magnitud, cronologia i variabilitat regional.

Malgrat la imatge que es té d'aquest període com excepcionalment càlid i uniforme a causa del creixement agrari de l'edat mitjana, projectada pels treballs pioners d'Emanuel Le Roy Ladurie, la recerca paleoclimatològica actual posa de relleu una realitat molt més complexa i variable.

Aquest seminari proposa acostar al gran públic les principals qüestions i descobertes de la recerca sobre el clima dels segles IX-XIII a la Mediterrània nord-occidental. Atesa l'escassetat i la dispersió de l'evidència històrica disponible, el seminari se centrarà en les recerques i les dades aportades per les paleociències i, més concretament, en la informació proporcionada pels registres dels anells dels arbres i de les coves, pels sediments marins i lacustres, així com en l'anàlisi de l'impacte ambiental i social dels canvis sobtats provocats per les erupcions volcàniques. Tanmateix, es formularan possibles relacions entre les dades paleoclimàtiques i les dades històriques per a la Catalunya dels segles XI-XIII i s'explorarà la relació entre les fluctuacions climàtiques, l'agricultura i les crisis de subsistència. Aquesta perspectiva històrica convidarà a reflexionar sobre els reptes que planteja avui el canvi climàtic antropogènic i les lliçons que podem extreure del passat.

Coordinació científica: Laia Andreu-Hayles (Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals, UAB) – Pere Benito i Monclús (Universitat de Lleida)

Programa

10.00 h Presentació

10.15 h L'anomalia climàtica medieval revisitada: de la historiografia del clima a les noves evidències paleoclimàtiques
Pere Benito i Monclús (UdL)
Laia Andreu-Hayles (CREAF – UAB)

10.45 h Dels boscos actuals als edificis històrics catalans: què ens expliquen els anells dels arbres sobre l'anomalia climàtica medieval?
Filippo del Stabile (CREAF – UAB)

11.15 h Pausa

11.45 h Lo que cuentan los registros paleoclimáticos de lagos, cuevas y marinos del clima medieval mediterráneo.
Maria-Sofia Kapiri (La Caixa" Foundation INPhINIT)

12.15 h Volcans, clima i societat: dos mil·lennis d'erupcions explosives i els seus impactes.
Adelina Geyer (GEO3BCN, CSIC)

12.45 h L'impacte de les erupcions volcàniques sobre el clima i les societats medievals: una perspectiva interdisciplinària a partir dels registres paleoclimàtics i les fonts històriques.
Sébastien Guillet (Institut des Sciences de l'Environnement, Université de Génève)

13.15 h Debat

1 Museu
17 espais

Subscriu-te al nostre butlletí per estar al dia sobre tota l'actualitat i les activitats més destacades dels diferents espais del Museu.

Cal inscripció prèvia a la nostra web **barcelona.cat/museuhistoria**

xxxxxxxxxx

L'**anomalia climàtica medieval,** també coneguda com a **petit òptim medieval**, és, comparativament amb la petita edat de gel, un dels períodes de la història climàtica europea dels darrers dos mil anys que més incerteses i debat científic suscita, especialment pel que fa a la seva magnitud, cronologia i variabilitat regional.

Malgrat la imatge que es té d'aquest període com excepcionalment càlid i uniforme a causa del creixement agrari de l'edat mitjana, projectada pels treballs pioners d'Emanuel Le Roy Ladurie, la recerca paleoclimatològica actual posa de relleu una realitat molt més complexa i variable.

Aquest seminari proposa acostar al gran públic les principals qüestions i descobertes de la recerca sobre el clima dels segles IX-XIII a la Mediterrània nord-occidental. Atesa l'escassetat i la dispersió de l'evidència històrica disponible, el seminari se centrarà en les recerques i les dades aportades per les paleociències i, més concretament, en la informació proporcionada pels registres dels anells dels arbres i de les coves, pels sediments marins i lacustres, així com en l'anàlisi de l'impacte ambiental i social dels canvis sobtats provocats per les erupcions volcàniques. Tanmateix, es formularan possibles relacions entre les dades paleoclimàtiques i les dades històriques per a la Catalunya dels segles XI-XIII i s'explorarà la relació entre les fluctuacions climàtiques, l'agricultura i les crisis de subsistència. Aquesta perspectiva històrica convidarà a reflexionar sobre els reptes que planteja avui el canvi climàtic antropogènic i les lliçons que podem extreure del passat.

Coordinació científica: Laia Andreu-Hayles (Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals, UAB) – Pere Benito i Monclús (Universitat de Lleida)

Programa

10.00 h Presentació

10.15 h L'anomalia climàtica medieval revisitada: de la historiografia del clima a les noves evidències paleoclimàtiques
Pere Benito i Monclús (UdL)
Laia Andreu-Hayles (CREAF – UAB)

10.45 h Dels boscos actuals als edificis històrics catalans: què ens expliquen els anells dels arbres sobre l'anomalia climàtica medieval?
Filippo del Stabile (CREAF – UAB)

11.15 h Pausa

11.45 h Lo que cuentan los registros paleoclimáticos de lagos, cuevas y marinos del clima medieval mediterráneo.
Maria-Sofia Kapiri (La Caixa" Foundation INPhINIT)

12.15 h Volcans, clima i societat: dos mil·lennis d'erupcions explosives i els seus impactes.
Adelina Geyer (GEO3BCN, CSIC)

12.45 h L'impacte de les erupcions volcàniques sobre el clima i les societats medievals: una perspectiva interdisciplinària a partir dels registres paleoclimàtics i les fonts històriques.
Sébastien Guillet (Institut des Sciences de l'Environnement, Université de Génève)

13.15 h Debat

1 Museu
17 espais

Subscriu-te al nostre butlletí per estar al dia sobre tota l'actualitat i les activitats més destacades dels diferents espais del Museu.

Cal inscripció prèvia a la nostra web
barcelona.cat/museuhistoria

xxxxxxxxxx